

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến:

“Một số biện pháp nâng cao chất lượng làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi năm học 2025-2026”

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến:

Lĩnh vực giáo dục mầm non – Phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo lớn (4–5 tuổi) tại Trường Mầm non Thanh Hải, xã Thanh Lâm, tỉnh Ninh Bình.

3. Thời gian áp dụng hoặc áp dụng thử của sáng kiến:

Năm học 2025–2026 (Áp dụng từ tháng 9 năm 2025).

4. Tác giả:

Họ và tên: Lương Thị Thanh Tâm

Ngày, tháng, năm sinh: 20/12/1992

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên – Trường Mầm non Thanh Hải, xã Thanh Lâm, tỉnh Ninh Bình

Điện thoại: 0856 684 255

5. Đồng tác giả (nếu có):

Họ và tên: Không có

6. Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến:

Tác giả: 100%

B. PHẦN MỞ ĐẦU

1. Bối cảnh của sáng kiến

Trong chương trình giáo dục mầm non hiện nay, phát triển ngôn ngữ cho trẻ được xác định là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, có ý nghĩa nền tảng và được thực hiện xuyên suốt ngay từ những năm đầu đời của trẻ tại trường mầm non. Ngôn ngữ không chỉ là phương tiện giao tiếp mà còn là công cụ giúp trẻ tư duy, nhận thức, thể hiện cảm xúc, hình thành nhân cách và hòa nhập với thế giới xung quanh. Thông qua hoạt động phát triển ngôn ngữ, trẻ được rèn luyện các năng lực nghe – nói, hình thành kỹ năng tiền đọc, tiền viết, từ đó tạo tiền đề vững chắc cho việc học tập ở các bậc học tiếp theo.

Bên cạnh đó, phát triển ngôn ngữ còn góp phần quan trọng trong việc phát triển trí tuệ, tình cảm, kỹ năng xã hội và thẩm mỹ cho trẻ. Ngôn ngữ chính là “chiếc cầu nối” giúp trẻ bước vào thế giới phong phú, sinh động của đời sống xã hội, giúp trẻ mở rộng hiểu biết, biết bày tỏ suy nghĩ, cảm xúc của bản thân một cách tự tin, mạnh dạn và phù hợp.

Trong các nội dung thuộc lĩnh vực phát triển ngôn ngữ, hoạt động cho trẻ làm quen với các tác phẩm văn học giữ một vị trí đặc biệt quan trọng. Thông qua việc tiếp xúc với truyện kể, thơ, ca dao, đồng dao..., trẻ không chỉ được làm giàu vốn từ, rèn luyện kỹ năng nghe – nói mạch lạc mà còn được nuôi dưỡng tâm hồn, phát triển trí tưởng tượng, óc sáng tạo và khả năng cảm thụ cái đẹp. Nội dung, hình ảnh và ngôn ngữ giàu cảm xúc trong các tác phẩm văn học giúp trẻ hình thành những chuẩn mực đạo đức ban đầu, biết yêu thương, chia sẻ, phân biệt đúng – sai, tốt – xấu; đồng thời góp phần phát triển trí tuệ, thẩm mỹ và các kỹ năng xã hội cần thiết.

Việc cho trẻ làm quen với các tác phẩm văn học một cách thường xuyên, có hệ thống sẽ tạo điều kiện để trẻ cảm nhận được vẻ đẹp của ngôn từ, sự phong phú của âm thanh, màu sắc và hình ảnh trong thế giới xung quanh. Đây chính là cơ sở quan trọng giúp trẻ phát triển tư duy hình tượng, tư duy sáng tạo, biết rung cảm trước cái đẹp và hình thành nhân cách một cách toàn diện.

Tuy nhiên, để trẻ có thể cảm thụ các tác phẩm văn học một cách hiệu quả không chỉ đơn thuần là việc giáo viên đọc, kể cho trẻ nghe mà còn phụ thuộc rất lớn vào cách xây dựng môi trường ngôn ngữ trong lớp học; vào phương pháp, biện pháp và hình thức tổ chức hoạt động cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học thông qua hoạt động học cũng như các hoạt động khác trong ngày ở trường mầm non. Đặc biệt, các phương pháp và hình thức tổ chức cần đảm bảo phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nhận thức, nhu cầu, hứng thú của trẻ, đồng thời phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường và lớp học.

Thực tế tại lớp học do tôi phụ trách trong năm học 2025-2026 cho thấy, ở thời điểm đầu năm học, việc tổ chức cho trẻ làm quen với các tác phẩm văn học vẫn còn tồn tại một số hạn chế nhất định. Khả năng cảm thụ tác phẩm văn học của trẻ chưa đồng đều; kỹ năng đọc, kể diễn cảm của bản thân giáo viên chưa thực sự linh hoạt, sáng tạo; việc xây dựng môi trường ngôn ngữ trong lớp ở một số chủ đề đầu năm còn mang tính hình thức, chưa tạo được nhiều cơ hội để trẻ được trải nghiệm, giao tiếp và thể hiện cảm xúc với tác phẩm văn học một cách tích cực, chủ động.

Những hạn chế trên đã ảnh hưởng nhất định đến hiệu quả của hoạt động làm quen với tác phẩm văn học, khiến một số trẻ chưa thực sự hứng thú, chưa mạnh dạn tham gia vào hoạt động, khả năng ghi nhớ và tái hiện nội dung tác phẩm còn hạn chế. Xuất phát từ thực tế đó, tôi nhận thấy việc đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động cho trẻ mẫu giáo làm quen với các tác phẩm văn học là yêu cầu cần thiết và cấp bách trong giai đoạn hiện nay.

Chính vì vậy, trong năm học này, tôi xác định đây là một nhiệm vụ trọng tâm, cần được quan tâm, đầu tư nghiên cứu và bồi dưỡng một cách nghiêm túc. Việc lựa chọn và thực hiện sáng kiến nhằm nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động cho trẻ làm quen với các tác phẩm văn học không chỉ góp phần phát triển ngôn ngữ cho trẻ một cách hiệu quả mà còn đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục mầm non theo hướng lấy trẻ làm trung tâm, phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của trẻ trong mọi hoạt động.

2. Lý do chọn/thực hiện của sáng kiến

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh – vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc ta – luôn dành sự quan tâm đặc biệt tới thế hệ măng non của đất nước. Người từng ân cần nhắc nhở:

***“Trẻ em như búp trên cành
Biết ăn, biết ngủ, biết học hành là ngoan.”***

Không chỉ dừng lại ở đó, Bác còn căn dặn đội ngũ giáo viên mầm non bằng những lời dạy sâu sắc, giàu tính nhân văn:

“Làm giáo viên mầm non tức là thay mẹ dạy trẻ. Muốn làm được thế nào trước hết phải yêu trẻ. Các cháu nhỏ hay quấy phải bền bỉ chịu khó mới nuôi dạy được các cháu. Dạy trẻ như trồng cây non. Trồng cây non được tốt thì sau này cây lên tốt, dạy trẻ tốt thì sau này các cháu thành người tốt.”

Thấm nhuần lời dạy của Bác, công tác giáo dục và đào tạo thế hệ mầm non - những chủ nhân tương lai của đất nước - luôn được xác định là nhiệm vụ trọng tâm, lâu dài của toàn Đảng, toàn dân và toàn ngành giáo dục. Trong đó, giáo dục mầm non giữ vai trò đặc biệt quan trọng, là nền tảng đầu tiên đặt móng cho sự hình thành và phát triển nhân cách con người.

Những năm gần đây, cùng với yêu cầu đổi mới giáo dục theo hướng lấy trẻ làm trung tâm, giáo dục mầm non đã có nhiều chuyển biến tích cực, chú trọng phát triển toàn diện cho trẻ về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm - xã hội và thẩm mỹ. Trong các lĩnh vực phát triển đó, phát triển ngôn ngữ thông qua hoạt động làm quen với tác phẩm văn học có vai trò vô cùng quan trọng, đặc biệt đối với trẻ mẫu giáo.

Văn học là người bạn thân thiết, gần gũi với tuổi thơ. Thông qua các bài thơ, câu chuyện, ca dao, đồng dao..., trẻ được tiếp xúc với thế giới ngôn từ giàu hình ảnh, giàu cảm xúc, từ đó hình thành tình yêu cái đẹp, cái thiện; biết phân biệt đúng - sai, tốt - xấu; phát triển tư duy, trí tưởng tượng và khả năng cảm thụ văn học. Đối với trẻ mầm non, việc làm quen với tác phẩm văn học cần được tổ chức một cách khoa học, phù hợp, đảm bảo nguyên tắc từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp, giúp trẻ từng bước bộc lộ và phát triển khả năng cảm thụ văn học của bản thân.

Trong quá trình tổ chức các hoạt động giáo dục tại lớp, tôi nhận thấy rằng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học có ưu thế nổi bật trong việc phát triển ngôn ngữ đọc, kể diễn cảm cho trẻ. Văn học giúp trẻ tích lũy vốn từ phong phú, rèn luyện khả năng phát âm rõ ràng, diễn đạt mạch lạc, tự tin hơn trong giao tiếp. Đồng thời, thông qua việc nhập vai nhân vật, kể lại câu chuyện, đọc thơ diễn cảm..., trẻ được phát triển khả năng ghi nhớ, tư duy logic và kỹ năng thể hiện cảm xúc.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy việc tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi tại lớp tôi phụ trách vẫn còn gặp không ít khó khăn; hiệu quả chưa thật sự như mong muốn. Điều đó đặt ra yêu cầu cần có những biện pháp phù hợp, thiết thực và hiệu quả hơn nhằm nâng cao chất lượng hoạt động này.

Xuất phát từ những lý do trên, tôi đã mạnh dạn lựa chọn và nghiên cứu sáng kiến: “*Một số biện pháp nâng cao chất lượng làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi năm học 2025-2026*” với mong muốn góp phần nâng cao hiệu quả phát triển ngôn ngữ, bồi dưỡng tâm hồn và hình thành nhân cách cho trẻ ngay từ những năm đầu đời.

3. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu -

Phạm vi nghiên cứu:

+ Địa điểm: Lớp mẫu giáo 4-5 tuổi - B4, điểm trường Thanh Khê, Trường mầm non Thanh Hải, xã Thanh Lâm, tỉnh Ninh Bình

+ Thời gian nghiên cứu: Từ tháng 9/2025 đến tháng 05/2026

+ Nội dung nghiên cứu: Một số biện pháp nâng cao chất lượng làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi.

- Đối tượng nghiên cứu: Trẻ lớp B4, điểm trường Thanh Khê, Trường mầm non Thanh Hải, xã Thanh Lâm, tỉnh Ninh Bình. Số lượng trẻ: 23 trẻ

4. Mục đích của sáng kiến

Sáng kiến được thực hiện nhằm đề xuất và áp dụng một số biện pháp phù hợp, hiệu quả để nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ 4–5 tuổi, qua đó góp phần phát triển toàn diện nhân cách trẻ.

- Đối với giáo viên

Giúp giáo viên nắm vững mục tiêu giáo dục, lựa chọn phương pháp, hình thức tổ chức phù hợp nhằm khắc phục những hạn chế trong quá trình dạy học.

Nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng đọc – kể diễn cảm, khả năng tổ chức hoạt động văn học sáng tạo, linh hoạt.

- Đối với trẻ

Giúp trẻ yêu thích các tác phẩm văn học; hiểu nội dung bài thơ, câu chuyện; nhận biết các nhân vật tốt – chưa tốt; biết bắt chước giọng kể, giọng đọc của nhân vật.

Phát triển ngôn ngữ mạch lạc; rèn luyện kỹ năng nghe – nói – hiểu; nâng cao khả năng trình bày ý kiến có logic.

Khắc phục tình trạng nói cụt, nói không trọn câu; làm giàu vốn từ, phát triển ngôn ngữ giàu hình ảnh, giàu sức biểu cảm.

Bồi dưỡng tình cảm, đạo đức; biết yêu cái đẹp, cái thiện; ghét cái xấu, cái ác; hình thành những phẩm chất tốt đẹp ban đầu.

- Đối với cha mẹ trẻ

Nâng cao nhận thức của cha mẹ về vai trò, ý nghĩa của hoạt động làm quen với tác phẩm văn học đối với sự phát triển của trẻ.

Tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc thống nhất phương pháp giáo dục; ủng hộ nguyên vật liệu, đồ dùng, đồ chơi phục vụ hoạt động học tập của trẻ.

C. PHẦN NỘI DUNG

I. Thực trạng của nội dung/giải pháp cần nghiên cứu

1. Cơ sở lý luận

Từ lâu, các nhà nghiên cứu giáo dục đã khẳng định rằng văn học là nguồn tri thức phong phú, là kho tàng kinh nghiệm sống quý báu của nhân loại. Trong giáo dục nói chung và giáo dục mầm non nói riêng, văn học giữ một vị trí đặc biệt quan trọng, vừa là nội dung giáo dục, vừa là phương tiện hữu hiệu giúp hình thành và phát triển nhân cách trẻ.

Nhà nghiên cứu và phê bình văn học Nga V.G. Belinxki từng khẳng định:

“Một tác phẩm viết cho thiếu nhi là để giáo dục mà giáo dục là một sự nghiệp vĩ đại vì nó quyết định số phận con người.”

Văn học xây dựng hình tượng bằng chất liệu ngôn từ – thứ công cụ có khả năng tác động mạnh mẽ đến nhận thức, cảm xúc và tư duy của con người. Trong thơ ca, truyện kể dành cho thiếu nhi chứa đựng những hình ảnh nghệ thuật trong sáng, ngôn từ giàu tính thẩm mỹ, nội dung gần gũi với cuộc sống. Đây chính là môi trường thuận lợi để kích thích trí tưởng tượng – yếu tố quan trọng của sự sáng tạo.

Theo Karen Eden Haumare: “Lứa tuổi mầm non là lứa tuổi cần hoạt động thật nhiều để cho trí tưởng tượng tràn ngập tâm hồn.”

Bên cạnh đó, H. Read – nhà giáo dục nổi tiếng của Anh – cũng cho rằng:

“Mục đích của giáo dục thông qua tác phẩm nghệ thuật chính là khả năng nhận thức các mối liên hệ trong thế giới.”

Như vậy, có thể khẳng định rằng việc tổ chức tốt hoạt động cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học ở trường mầm non có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Đây là phương tiện giúp trẻ tiếp cận văn hóa dân tộc, bồi dưỡng tâm hồn, phát triển toàn diện và hình thành nhân cách ngay từ những năm đầu đời.

2. Cơ sở thực tiễn

Năm học 2025-2026 tôi được phân công dạy lớp mẫu giáo 4-5 tuổi. Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ năm học nói chung, thực hiện nhiệm vụ phát triển nhân cách, ngôn ngữ cho trẻ thông qua làm quen với văn học nói riêng, tôi thấy có những thuận lợi và khó khăn sau:

*** Thuận lợi:**

- Được sự quan tâm tạo điều kiện của các cấp lãnh đạo và cha mẹ trẻ đã đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị tương đối đầy đủ cho cô và trẻ trong việc dạy và học.

- Nhà trường luôn tạo điều kiện cho giáo viên tham gia các lớp tập huấn bồi dưỡng thường xuyên và sinh hoạt chuyên môn, tổ chức sinh hoạt tại trường với các nội dung phong phú, tháo gỡ được những khó khăn, vướng mắc của giáo viên trong việc thực hiện Chương trình giáo dục mầm non. Lãnh đạo nhà trường thường xuyên thăm lớp, dự giờ, rút kinh nghiệm, góp ý kiến nhằm nâng cao chất lượng nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục.

- Bản thân tôi mấy năm học gần đây đã dạy lớp 4-5 tuổi nên tôi hiểu được đặc điểm tâm sinh lý của trẻ trong độ tuổi.

- Ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy tạo sự hứng thú cho trẻ.

- Trẻ trong lớp cùng một độ tuổi nên trình độ nhận thức của trẻ khá đồng đều. Trẻ có thể lực tốt, thông minh, ngoan ngoãn, có nề nếp học tập và vui chơi.

- Cha mẹ trẻ luôn tin tưởng vào nhà trường và cô giáo. Sẵn sàng hỗ trợ nhà trường trong việc bổ sung trang thiết bị đồ dùng, đồ chơi phục vụ cho tổ chức các hoạt động chăm sóc, giáo dục của cô và trẻ.

** Khó khăn*

- Đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi, ngôn ngữ của trẻ còn chưa mạch lạc; nhiều trẻ phát âm chưa rõ, vốn từ hạn chế, dẫn đến khả năng đọc thơ, kể chuyện diễn cảm và nhập vai nhân vật còn yếu. Một số trẻ chưa ghi nhớ được nội dung tác phẩm, còn rụt rè, thiếu tự tin và chưa thật sự hứng thú khi tham gia các hoạt động làm quen với văn học.

- Bản thân tôi là giáo viên trẻ, kinh nghiệm trong việc đổi mới hình thức tổ chức hoạt động và ứng dụng công nghệ thông tin vào dạy học còn hạn chế. Việc thiết kế bài giảng điện tử, video minh họa cho các tác phẩm văn học chưa thật sự linh hoạt; đồ dùng, đồ chơi trực quan phục vụ cho hoạt động văn học còn ít, chưa đa dạng, chưa tạo được môi trường học tập hấp dẫn để kích thích trẻ tham gia tích cực.

- Phần lớn cha mẹ trẻ làm nông nghiệp hoặc công nhân, điều kiện kinh tế còn khó khăn nên việc đóng góp mua sắm đồ dùng, đồ chơi phục vụ cho hoạt động học tập của trẻ còn hạn chế. Một số cha mẹ trẻ chưa thực sự quan tâm đến việc cho con làm quen với sách truyện tại nhà, chưa nhận thức đầy đủ vai trò của hoạt động làm quen với tác phẩm văn học đối với sự phát triển ngôn ngữ và nhân cách của trẻ, dẫn đến sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường chưa thường xuyên.

Từ những thuận lợi và khó khăn trên, ngay từ đầu năm học tôi đã khảo sát thực tế trẻ trên lớp do tôi dạy, kết quả như sau:

Bảng kết quả khảo sát lần 1

TT	Các tiêu chí khảo sát	Tổng số	Đạt		Chưa đạt	
			TS	Tỷ lệ %	TS	Tỷ lệ %
1	Ngôn ngữ đọc, kể diễn cảm mạch lạc	23	12	52	11	48
2	Mức độ hứng thú tham gia vào hoạt động	23	11	48	12	52
3	Hiểu nội dung tác phẩm và khả năng ghi nhớ	23	10	43	13	57
4	Thích hoạt động với tranh thơ, truyện	23	13	57	10	43

5	Trẻ biết đóng kịch và kể chuyện sáng tạo.	23	10	43	13	57
---	---	----	----	----	----	----

Qua kết quả khảo sát đầu năm đối với 23 trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi cho thấy chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học của trẻ còn nhiều hạn chế. Tỷ lệ trẻ đạt về ngôn ngữ đọc, kể diễn cảm mới đạt 52%, vẫn còn 48% trẻ chưa diễn đạt mạch lạc. Mức độ hứng thú tham gia hoạt động của trẻ còn thấp, chỉ đạt 48%, cho thấy hình thức tổ chức chưa thật sự hấp dẫn. Khả năng hiểu và ghi nhớ nội dung tác phẩm của trẻ còn hạn chế, tỷ lệ chưa đạt chiếm tới 57%. Kỹ năng đóng kịch, kể chuyện sáng tạo của trẻ cũng chưa cao, với 57% trẻ chưa đạt. Mặc dù trẻ có hứng thú nhất định với tranh thơ, truyện (57% đạt), nhưng vẫn chưa đồng đều. Những hạn chế trên cho thấy cần thiết phải đổi mới phương pháp, xây dựng môi trường học tập phong phú và áp dụng các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ.

Từ kết quả khảo sát và từ những thuận lợi, khó khăn trên tôi mạnh dạn nghiên cứu và thực hiện: *“Một số biện pháp nâng cao chất lượng làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi”* nhằm khắc phục tình trạng khó khăn đồng thời nâng cao chất lượng cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học, giúp trẻ hiểu nội dung tác phẩm văn học một cách sâu sắc hơn; tăng khả năng hứng thú với sách truyện, biết đóng kịch, kể chuyện sáng tạo và đặc biệt phát triển toàn diện nhân cách cho trẻ.

II. Nội dung các giải pháp mới

1. Các giải pháp mới đã tiến hành để giải quyết vấn đề

*** Giải pháp 1: Làm đồ dùng, đồ chơi xây dựng môi trường vật chất trong, ngoài lớp cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học**

Môi trường vật chất có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc tổ chức các hoạt động cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học, bởi đối với trẻ mầm non, việc tiếp thu tri thức không chỉ diễn ra trong giờ học có chủ đích mà còn thông qua quá trình trải nghiệm, quan sát, vui chơi và tương tác với môi trường xung quanh. Một môi trường học tập phong phú, sinh động sẽ kích thích trí tò mò, hứng thú, tạo điều kiện để trẻ được tiếp xúc thường xuyên với các tác phẩm văn học, từ đó giúp trẻ cảm thụ tác phẩm một cách tự nhiên và hiệu quả.

Nhận thức rõ vai trò đó, tôi đã chủ động tìm tòi, sáng tạo trong việc tự làm đồ dùng, đồ chơi phục vụ hoạt động làm quen với tác phẩm văn học từ các nguyên vật liệu sẵn có, gần gũi với đời sống như: bìa carton, rơm rạ, lá cây khô, len vụn, bông, vải vụn... Các đồ dùng được thiết kế đảm bảo an toàn, vệ sinh, thân thiện với môi trường và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 4–5 tuổi. Việc sử dụng nguyên vật liệu tái chế không chỉ giúp tiết kiệm kinh phí mà còn góp phần giáo dục trẻ ý thức bảo vệ môi trường.

Cách tiến hành giải pháp:

Trong quá trình thực hiện, tôi không chỉ tự làm đồ dùng mà còn tổ chức cho trẻ cùng tham gia làm đồ dùng, đồ chơi như: tạo ngôi nhà trong truyện, làm tranh lật, sa bàn, rối que, rối tay thể hiện các nhân vật trong câu chuyện, bài thơ. Thông qua đó, trẻ được tham gia trải nghiệm, được thể hiện ý tưởng cá nhân, từ đó hình thành sự gắn bó và hứng thú với sản phẩm do chính mình tạo ra. Khi sử dụng các đồ dùng này trong hoạt động học và hoạt động góc, trẻ dễ dàng nhập vai nhân vật, mạnh dạn kể chuyện, đọc thơ và thể hiện cảm xúc.

Hình ảnh cô cùng trẻ làm đồ dùng dạy học

Song song với việc làm đồ dùng, tôi chú trọng xây dựng môi trường học tập trong và ngoài lớp học phù hợp với nội dung văn học. Tôi thiết kế các mảng trang trí theo chủ đề và xây dựng các góc chơi như: Góc “Bé yêu văn học”, Góc cổ tích, Góc thư viện. Các góc được bố trí khoa học, có màu sắc hài hòa, hình ảnh sinh động, phản ánh nội dung các câu chuyện, bài thơ, ca dao, đồng dao phù hợp với từng chủ đề trong năm học.

Trong đó, góc “Bé yêu văn học” được xây dựng đầy đủ với các loại sách truyện tranh, sa bàn, tranh minh họa thơ – truyện theo từng chủ đề; các bộ rối, mô hình nhân vật. Tôi thường xuyên thay đổi, bổ sung đồ dùng theo chủ đề để tạo sự mới mẻ, kích thích trẻ khám phá. Trẻ được tự do lựa chọn sách, tranh, nhân vật mình yêu thích để xem, kể chuyện, đóng vai, từ đó phát triển ngôn ngữ, trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo.

Hình ảnh góc “Bé yêu văn học”

Ngoài ra, tôi tận dụng không gian gầm cầu thang để thiết kế góc thư viện mở, tạo không gian đọc sách, kể chuyện thân thiện, hấp dẫn. Góc thư viện không chỉ phục vụ trẻ trong các giờ hoạt động mà còn được sử dụng trong giờ đón – trả trẻ, khuyến khích cha mẹ, ông bà cùng tham gia đọc sách, kể chuyện cho trẻ. Qua đó, tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ.

Hình ảnh cô cùng trẻ kể truyện bằng tranh

So với các biện pháp đã thực hiện trước đây, giải pháp này không chỉ dừng lại ở việc giáo viên chuẩn bị đồ dùng phục vụ giờ học mà còn chú trọng xây dựng

môi trường văn học mở, linh hoạt, cho phép trẻ tiếp cận với tác phẩm văn học ở mọi thời điểm trong ngày. Trẻ không còn là người thụ động tiếp nhận mà trở thành chủ thể tích cực trong việc tạo ra, sử dụng và trải nghiệm các sản phẩm văn học. Việc huy động sự tham gia của trẻ và cha mẹ trẻ trong xây dựng môi trường học tập đã tạo nên sự đổi mới rõ nét, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục.

Thông qua việc xây dựng môi trường vật chất và làm đồ dùng, đồ chơi phong phú, trẻ hứng thú hơn khi tham gia hoạt động làm quen với tác phẩm văn học; mạnh dạn, tự tin hơn trong giao tiếp; khả năng đọc, kể diễn cảm và nhập vai được cải thiện rõ rệt. Biện pháp này đã tạo nền tảng quan trọng góp phần nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi, đồng thời hỗ trợ tích cực cho việc thực hiện các giải pháp tiếp theo trong sáng kiến.

*** Giải pháp 2: Tổ chức hoạt động theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm**

Trong quá trình tổ chức các hoạt động giáo dục, đặc biệt là hoạt động làm quen với tác phẩm văn học, việc nâng cao chất lượng học tập cho trẻ chỉ đạt hiệu quả khi giáo viên nắm vững đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nhận thức, nhu cầu và hứng thú của từng trẻ. Trên cơ sở đó, giáo viên xác định mục tiêu, nội dung và biện pháp tổ chức phù hợp nhằm tạo cơ hội cho tất cả trẻ đều được tham gia hoạt động, được thể hiện khả năng của bản thân và phát huy tính tích cực, chủ động trong học tập.

Nhận thức rõ vai trò của quan điểm giáo dục “lấy trẻ làm trung tâm”, tôi đã vận dụng linh hoạt quan điểm này vào việc tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học. Thay vì áp đặt nội dung, yêu cầu đồng loạt cho tất cả trẻ, tôi xây dựng hệ thống mục tiêu phân hóa, phù hợp với từng nhóm đối tượng trẻ trong lớp. Cụ thể, với mục tiêu chung, trẻ cần nhớ tên tác phẩm, tên tác giả (nếu có), hiểu nội dung chính của bài thơ, câu chuyện, biết đọc thơ hoặc kể lại truyện theo khả năng của mình. Đối với những trẻ có năng lực tốt hơn, tôi đặt ra các mục tiêu cao hơn nhằm phát huy khả năng tư duy, sáng tạo và ngôn ngữ của trẻ.

*** Cách tiến hành giải pháp:**

Trong quá trình tổ chức hoạt động, tôi lựa chọn và áp dụng các hình thức, phương pháp phù hợp tùy thuộc vào mức độ quen thuộc của trẻ với tác phẩm văn học.

- Đối với những tác phẩm văn học trẻ chưa biết, tôi tổ chức cho trẻ:
 - + Quan sát tranh minh họa, dự đoán tên truyện, nội dung câu chuyện;
 - + Nghe kể đoạn mở đầu và dự đoán các tình tiết tiếp theo;
 - + Sắp xếp tranh theo suy nghĩ, phán đoán của bản thân;

+ Nghe cô đọc thơ, kể chuyện kết hợp cử chỉ, điệu bộ, nét mặt và đồ dùng trực quan sinh động nhằm tạo ấn tượng ban đầu, kích thích trí tưởng tượng và hứng thú của trẻ.

- Đối với những tác phẩm văn học trẻ đã biết, tôi tổ chức các hoạt động mang tính phát huy và sáng tạo như:

- + Phát hiện các tình tiết chưa đúng hoặc tranh minh họa còn thiếu;
- + Sắp xếp tranh theo trình tự nội dung câu chuyện;
- + Kể tiếp đoạn truyện còn thiếu;
- + Sáng tạo thêm tình tiết mới, thay đổi phần mở đầu hoặc kết thúc câu chuyện;
- + Kể chuyện theo tranh;
- + Tham gia đóng kịch, nhập vai nhân vật.

Trong quá trình tổ chức, tôi chú trọng khai thác tối đa các giá trị ngôn ngữ trong tác phẩm văn học như từ mới, từ khó, hình ảnh nghệ thuật, diễn biến cốt truyện, giọng điệu nhân vật, phần mở đầu và kết thúc. Việc tổ chức các lần đọc thơ, kể chuyện được thực hiện với nhiều hình thức khác nhau, tăng dần mức độ hấp dẫn; kết hợp sử dụng đồ dùng trực quan đơn giản, sáng tạo, tận dụng hiệu quả đồ dùng sẵn có và các sản phẩm do chính trẻ làm ra.

Bên cạnh đó, tôi thường xuyên tạo điều kiện cho trẻ mô phỏng lại hành động, cảm xúc của nhân vật, giúp trẻ nhập vai tốt hơn, từ đó nâng cao khả năng đọc, kể diễn cảm. Hình thức và địa điểm tổ chức hoạt động được linh hoạt thay đổi như: dạy cả lớp, chia nhóm nhỏ, đội hình tự do; tổ chức trong lớp, ngoài trời, tại góc văn học hoặc thư viện nhằm tạo sự mới mẻ, tránh nhàm chán cho trẻ.

Hình ảnh trẻ đọc thơ theo nhóm

Ví dụ: Trong hoạt động làm quen với bài thơ “Cô giáo của con”, tôi tổ chức cho trẻ đọc thơ theo nhóm nhỏ. Hình thức này giúp trẻ mạnh dạn, tự tin hơn khi thể hiện, đồng thời tạo điều kiện để trẻ học hỏi, hỗ trợ lẫn nhau.

Song song với đó, tôi xây dựng hệ thống câu hỏi đàm thoại logic, gợi mở, phù hợp với từng nội dung tác phẩm, bao gồm:

- Câu hỏi về nội dung: Ai? Làm gì? Chuyện gì xảy ra?
- Câu hỏi về ngữ điệu, giọng điệu nhân vật: Nói gì? Nói như thế nào?
- Câu hỏi yêu cầu sử dụng ngôn ngữ miêu tả: Thế nào? Như thế nào?
- Câu hỏi về cảm xúc: Con thích nhất điều gì? Nhân vật nào?
- Câu hỏi tưởng tượng, dự đoán: Chuyện gì sẽ xảy ra tiếp theo?
- Câu hỏi sáng tạo: Nếu là con, con sẽ làm gì?
- Câu hỏi giáo dục: Trẻ rút ra bài học, thái độ đúng đắn từ tác phẩm.

Thông qua việc đặt trẻ vào các tình huống trong tác phẩm, tôi hướng trẻ tới việc rút ra bài học đạo đức một cách nhẹ nhàng, tự nhiên, không áp đặt.

Ngoài ra, tôi mạnh dạn lồng ghép ứng dụng giáo dục STEAM vào hoạt động làm quen với tác phẩm văn học. Thông qua các hoạt động trải nghiệm, khám phá, sáng tạo (như làm mô hình nhân vật, xây dựng bối cảnh câu chuyện, sáng tạo kết thúc mới...), trẻ được “chơi mà học, học bằng chơi”, góp phần phát triển tư duy, trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo. Đây là điểm mới so với cách tổ chức trước đây, khi hoạt động văn học chủ yếu diễn ra theo hình thức cô đọc - trẻ nghe.

Biện pháp này thể hiện rõ sự đổi mới trong cách tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học, chuyển từ hình thức truyền thụ một chiều sang hình thức tổ chức cho trẻ trải nghiệm, tương tác, sáng tạo, coi trẻ là trung tâm của hoạt động. Trẻ được tham gia vào quá trình khám phá, cảm thụ và thể hiện tác phẩm theo khả năng riêng, không bị gò bó, áp đặt.

Thông qua việc tổ chức hoạt động theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm, trẻ trở nên mạnh dạn, tự tin hơn khi đọc thơ, kể chuyện, tham gia đóng kịch; hứng thú học tập được nâng cao rõ rệt; khả năng tư duy, trí tưởng tượng và ngôn ngữ phát triển tích cực. Giải pháp này đã góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi và tạo tiền đề để thực hiện hiệu quả các giải pháp tiếp theo.

*** Giải pháp 3: Tổ chức cho trẻ hoạt động làm quen với tác phẩm văn học ở mọi lúc, mọi nơi**

Thực tiễn giáo dục mầm non cho thấy, năng lực cảm thụ văn học của trẻ mẫu giáo không thể hình thành và phát triển một cách tự nhiên, tức thời mà là kết quả của một quá trình lâu dài, liên tục thông qua học - chơi - trải nghiệm trong mọi hoạt động hằng ngày. Đặc biệt, đối với trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi, nếu việc làm quen với tác phẩm văn học chỉ giới hạn trong giờ học trên lớp thì hiệu quả đạt

được chưa cao, trẻ dễ quên, chưa có cơ hội vận dụng và thể hiện thường xuyên. Vì vậy, việc tổ chức cho trẻ làm quen với văn học ở mọi lúc, mọi nơi là giải pháp quan trọng nhằm củng cố, mở rộng và nâng cao khả năng cảm thụ văn học cho trẻ.

Xuất phát từ thực tế lớp tôi phụ trách, nhiều trẻ còn nhút nhát, thiếu tự tin khi thể hiện trước tập thể; khả năng diễn đạt ngôn ngữ còn lúng cùn, nói chưa trọn câu; một số trẻ phát âm chưa chuẩn, còn nói ngọng các âm “l, n” (Ví dụ: “quả na” nói thành “quả la”, “xích lô” nói thành “xích nô”...). Trên cơ sở đó, tôi đã chủ động tận dụng tất cả các thời điểm trong ngày để tổ chức cho trẻ làm quen, tiếp xúc và sử dụng ngôn ngữ văn học một cách tự nhiên, nhẹ nhàng, không gây áp lực cho trẻ.

Cách tiến hành giải pháp:

Trong hoạt động đón – trả trẻ:

Tôi tạo điều kiện cho trẻ được lựa chọn hoạt động theo ý thích, trong đó đặc biệt khuyến khích trẻ tham gia góc sách truyện, góc văn học. Tôi hướng dẫn trẻ tự xếp tranh, ghép tranh, lựa chọn tranh minh họa theo chủ đề, sau đó đọc thơ hoặc kể lại câu chuyện theo tranh đã chọn. Thông qua hoạt động này, trẻ được ôn luyện, ghi nhớ nội dung tác phẩm, đồng thời rèn kỹ năng đọc, kể diễn cảm. Tôi thường xuyên đặt các câu hỏi phù hợp với khả năng nhận thức của trẻ để khuyến khích trẻ nói đủ câu, rõ ý.

Ví dụ: Ở chủ đề “Gia đình” với bài thơ “*Lấy tấm cho bà*”, tôi chuẩn bị các tranh minh họa rồi, cho trẻ tự vào góc chơi, sắp xếp tranh theo trình tự nội dung bài thơ, kết hợp đàm thoại cùng bạn, giúp trẻ hiểu sâu và nhớ lâu nội dung tác phẩm.

Hình ảnh trẻ chơi xếp tranh theo nội dung bài thơ

- Hoạt động học: Đối với tác phẩm văn học khi sử dụng đồ dùng trực quan là tranh ảnh, mô hình, sa bàn, rối que, rối bóng, trang phục, sân khấu, băng dài...

Sẽ đem lại hiệu quả cao nhất.

Ví dụ: Thơ: Chủ đề “Động vật”, tôi sử dụng đồ dùng trực quan là mô hình để đọc thơ.

Hình ảnh: Cô kể truyện bằng rối

- Chơi, hoạt động ở các góc: Trẻ được vui chơi với những đồ dùng, đồ chơi ở các góc, được thể hiện vai chơi, các trò chơi theo ý thích giúp trẻ củng cố kiến thức đã học và đồng thời giúp trẻ yêu thích văn học hơn.

Ví dụ: Ở góc phân vai: Trò chơi: “Cô giáo” chủ đề Nghề nghiệp, một bạn đóng vai cô giáo và dạy các bạn đọc những bài thơ có trong chủ đề đang thực hiện: “Làm bác sĩ”; “Cô giáo của em”, “Chú bộ đội hành quân trong mưa”... Hay với góc văn học thì trẻ sẽ xem tranh minh họa các bài thơ, sử dụng rối tay hay tự kể những câu truyện sáng tạo cho nhau nghe.

Hình ảnh: Trẻ xem tranh minh họa và mô hình các bài thơ góc “Bé yêu văn học”

Tôi nhận thấy qua chơi, hoạt động ở các góc trẻ mạnh dạn, thích giao tiếp, phát triển nhiều vốn từ và củng cố lại những kiến thức đã học đặc biệt thích tham gia vào góc sách truyện.

- Chơi ngoài trời: Khi quan sát trẻ như được hòa vào thiên nhiên, được thỏa sức tìm hiểu về thế giới bên ngoài: Như tiếng chim hót, tiếng gió thổi, cùng với màu sắc khác nhau của các loại cây, các loại hoa... Khi cho trẻ quan sát một sự vật hiện tượng nào, tôi đều cho trẻ liên tưởng đến bài thơ, câu truyện đã học.

Ví dụ: Trong chủ đề: “Thế giới Thực vật”, hoạt động quan sát Vườn rau của trường tôi gọi cho trẻ nhớ lại những bài thơ, câu truyện nói về các loại rau đó như: truyện “Bắt cái xanh”, “Sự tích các loài hoa”; thơ: “Hoa kết trái”, “Hoa đồng tiền”...

Hình ảnh trẻ trong hoạt động quan sát

+ Dạo chơi, tham quan

Khi cho trẻ dạo chơi tham quan, trẻ ấn tượng một sự vật hiện tượng nào, tôi đều cho trẻ liên tưởng đến bài thơ, đồng dao, ca dao, câu chuyện đã học. Từ đó tạo cho trẻ một thói quen tốt, ở bất cứ nơi nào, đi với ai, khi nhìn thấy sự vật hiện tượng nào, trẻ đều liên tưởng đến những câu thơ, câu chuyện mà tự nhiên đọc, kể về nó.

Ví dụ: Khi tôi tổ chức hoạt động cho trẻ quan sát ,tìm hiểu về cây lúa ,tôi đọc cho trẻ bài thơ “Hạt gạo làng ta ” của nhà thơ Trần Đăng Khoa

Hạt gạo làng ta
 Có vị phù xa
 Của sông Kinh Thầy
 Có hương sen thơm
 Trong hồ nước đầy
 Có lời mẹ hát
 Ngọt bùi đáng cay...

Qua bài thơ này gợi cho trẻ nhớ lại những lần trẻ đi cùng bố mẹ, ông bà qua cánh đồng lúa chín vàng để trẻ cảm nhận được cảnh đẹp quê hương.

Hay khi trẻ nhìn thấy những bức tranh vẽ ở trên tường trẻ có thể tự kể cho nhau nghe những câu chuyện trẻ đã biết.

+ Chơi vận động: Ngoài việc trẻ được thỏa sức tham gia vào các trò chơi,

tôi còn lồng ghép khích lệ trẻ đọc các bài thơ, ca dao, đồng dao... phù hợp với nội dung của trò chơi để giúp trẻ nâng cao chất lượng cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học.

Ví dụ: Với trò chơi: “Lộn cầu vòng”, tôi cho trẻ chơi kết hợp với đọc lời đồng dao của trò chơi đó.

“Lộn cầu vòng
Nước trong nước chảy
Có cô mười bảy
Có chị mười ba
Hai chị em ta
Cùng lộn cầu vòng”.

Hình ảnh trẻ chơi trò chơi lộn cầu vòng

- Hoạt động ăn, ngủ: Tôi lồng ghép các tác phẩm văn học vào hoạt động, đây cũng là một giải pháp giúp mở rộng cho trẻ làm quen với văn học, góp phần tạo nguồn cảm hứng phát triển trí tưởng tượng ở trẻ, thông qua hoạt động ăn, ngủ cho trẻ đọc các bài thơ: “Giờ ăn”, “Giờ đi ngủ”... hoặc cô kể một đoạn câu chuyện như “Giờ ăn của bé”... Qua đó, tôi đã giáo dục trẻ có kỹ năng ăn, ngủ: Biết tự mình đi ngủ, trong khi ngủ phải giữ gìn trật tự. Thông qua đó rèn kỹ năng, hành vi khi ăn ngủ.

Ví dụ: Qua bài thơ: “Giờ đi ngủ”, cô đặt câu hỏi đàm thoại với trẻ:

- + Trong bài thơ nói về giờ gì?
- + Khi lên giường chúng ta phải làm gì?
- + Vâng lời cô thì các con phải làm gì trong giờ ngủ?...

Qua đó, tôi đã giáo dục trẻ có kỹ năng ăn, ngủ: Biết tự mình đi ngủ, trong khi ngủ phải giữ gìn trật tự. Thông qua đó rèn kỹ năng, hành vi khi ăn ngủ.

Hình ảnh trẻ ngủ trưa tại lớp

- Chơi, hoạt động theo ý thích: Hoạt động này buổi chiều có nhiều thời gian tôi thường tổ chức chương trình “Câu chuyện của bé” để trẻ tập đóng kịch, đóng vai các nhân vật trong truyện, bài thơ giúp trẻ thể hiện tốt năng khiếu của bản thân như: cử chỉ, nét mặt, giọng nói phù hợp với tính cách của từng nhân vật trong câu chuyện hoặc bài thơ. Từ đó, tôi xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cho những trẻ có năng khiếu bẩm sinh, rèn thêm kỹ năng cho những trẻ còn hạn chế.

Ví dụ: Chủ đề Thế giới Động vật với câu chuyện: “Cáo thỏ và gà trống”. Với giọng của Cáo kể với giọng to khàn khàn hung dữ đe dọa (Khi nói với bầy chó, gấu), kể với giọng nhỏ nhẹ, sợ sệt khi nói với gà trống (Cho tôi mặc cái áo bông đã). Tôi hướng dẫn trẻ thể hiện giọng điệu của Gà trống với giọng to vang, oai vệ (Cúc cù cu cu, ta vác hái trên vai, đi tìm Cáo gian ác...). Giọng của Chó thì hồn nhiên còn giọng của Bác Gấu thì trầm ồm ồm (Làm sao Thỏ khóc...).

Hình ảnh trẻ đóng kịch chuyện: “Cáo, Thỏ và Gà trống”

Khi đóng kịch trẻ dễ dàng nắm được nội dung, ý nghĩa của tác phẩm, điều này góp phần đẩy mạnh sự phát triển tư duy, cảm thụ tác phẩm sâu sắc nhất.

So với các biện pháp đã thực hiện trước đây, giải pháp này không giới hạn hoạt động làm quen với tác phẩm văn học trong giờ học mà mở rộng không gian, thời gian tiếp xúc với văn học, biến văn học trở thành một phần tự nhiên trong mọi hoạt động hằng ngày của trẻ. Trẻ được tiếp cận văn học trong trạng thái thoải mái, vui chơi, từ đó nâng cao hiệu quả tiếp nhận và cảm thụ.

Thông qua việc tổ chức cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học ở mọi lúc, mọi nơi, trẻ trở nên mạnh dạn, tự tin hơn trong giao tiếp; vốn từ phong phú hơn; khả năng đọc, kể diễn cảm được cải thiện rõ rệt; phát âm chuẩn hơn, giảm tình trạng nói ngọng. Trẻ hiểu sâu nội dung, ý nghĩa của tác phẩm và biết thể hiện cảm xúc, giọng điệu của nhân vật khi kể chuyện, đóng kịch. Kết quả đạt được khẳng định đây là giải pháp thiết thực, hiệu quả và cần thiết trong việc nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo.

*** Giải pháp 4: Ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động làm quen với tác phẩm văn học:**

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục mầm non hiện nay, việc ứng dụng công nghệ thông tin vào tổ chức các hoạt động giáo dục, đặc biệt là hoạt động làm quen với tác phẩm văn học, giữ vai trò hết sức quan trọng. Công nghệ thông tin không chỉ hỗ trợ giáo viên trong quá trình chuẩn bị bài giảng mà còn tạo ra môi trường học tập trực quan, sinh động, góp phần kích thích hứng thú, tăng khả năng tập trung và nâng cao hiệu quả cảm thụ văn học của trẻ.

Nhận thức rõ vai trò đó, trong mỗi hoạt động cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học, tôi luôn chủ động lựa chọn và vận dụng linh hoạt các hình thức ứng dụng công nghệ thông tin nhằm chuyển tải nội dung bài học đến trẻ một cách nhẹ nhàng,

hấp dẫn, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi. Nếu như trước đây, đồ dùng trực quan chủ yếu là tranh minh họa tĩnh, khả năng gây hứng thú và tính tương tác còn hạn chế, thì việc ứng dụng công nghệ thông tin đã giúp khắc phục những hạn chế đó, tạo điều kiện cho trẻ được tiếp cận tác phẩm văn học bằng nhiều giác quan.

Cách tiến hành giải pháp:

Trước hết, tôi chú trọng chuẩn bị bài giảng điện tử với hình thức phong phú, nội dung phù hợp, đảm bảo tính thẩm mỹ và tính giáo dục. Tôi sử dụng phần mềm Microsoft PowerPoint để thiết kế giáo án điện tử, xây dựng các slide có bố cục rõ ràng, màu sắc hài hòa, kết hợp hiệu ứng chuyển động, âm thanh phù hợp với nội dung bài thơ, câu chuyện.

Bên cạnh đó, tôi mạnh dạn ứng dụng các công cụ công nghệ mới như ChatGPT, trí tuệ nhân tạo (AI) và Canva để hỗ trợ thiết kế hình ảnh, video, nhân vật hoạt hình. Thông qua các công cụ này, tôi có thể nhanh chóng xây dựng các video minh họa sinh động với những nhân vật ngộ nghĩnh, bông hoa biết cử động, con vật biết nói, những dòng chữ “biết đi”, “biết nhảy” theo nhạc nền phù hợp. Những yếu tố này đã tạo nên sức hấp dẫn đặc biệt, thu hút trẻ ngay từ đầu giờ học và duy trì sự tập trung trong suốt quá trình hoạt động.

Ví dụ: Trong chủ đề “Trường mầm non”, với bài thơ “Bé tới trường”, tôi sử dụng công nghệ AI để thiết kế video 3D minh họa nội dung bài thơ. Hình ảnh ngôi trường, cô giáo, bạn bè được thể hiện sống động, gần gũi với trẻ, kết hợp âm thanh nhẹ nhàng giúp trẻ dễ dàng hiểu nội dung, ghi nhớ bài thơ và thể hiện cảm xúc khi đọc.

Hình ảnh sử dụng công nghệ AI

Trong quá trình tổ chức hoạt động, tôi không lạm dụng công nghệ mà sử dụng có chọn lọc, kết hợp hài hòa giữa bài giảng điện tử với đàm thoại, gợi mở, cho trẻ đọc thơ, kể chuyện, nhập vai nhân vật. Trẻ không chỉ quan sát, lắng nghe mà còn được tương tác, trả lời câu hỏi, tham gia các trò chơi nhỏ ngay trên bài giảng điện tử, qua đó phát huy tính tích cực, chủ động của trẻ.

So với các biện pháp tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học trước đây, giải pháp này có tính mới ở chỗ kết hợp hiệu quả giữa phương pháp truyền thống và công nghệ hiện đại, đặc biệt là việc bước đầu ứng dụng AI và các nền tảng thiết kế số trong giáo dục mầm non. Công nghệ không chỉ đóng vai trò minh họa mà trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực giúp trẻ trải nghiệm tác phẩm văn học theo hướng đa giác quan, tăng cường tương tác và sáng tạo.

Sau khi áp dụng giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin, tôi nhận thấy trẻ hứng thú tham gia hoạt động hơn, tập trung chú ý lâu hơn, khả năng hiểu và ghi nhớ nội dung bài thơ, câu chuyện được nâng cao rõ rệt. Trẻ mạnh dạn thể hiện cảm xúc, đọc thơ, kể chuyện diễn cảm hơn. Đối với giáo viên, việc ứng dụng công nghệ giúp tiết kiệm thời gian làm đồ dùng, giảm chi phí mua sắm vật liệu, đồng thời nâng cao năng lực chuyên môn và khả năng đổi mới phương pháp giảng dạy. Chính vì vậy, giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin được tôi đánh giá là cần thiết, phù hợp và mang lại hiệu quả thiết thực trong hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo.

*** Giải pháp 5: Phối hợp với cha mẹ trẻ trong việc giúp trẻ làm quen với tác phẩm văn học**

Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình là một trong những yếu tố then chốt quyết định chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ mầm non. Trong đó, việc huy động sự tham gia của cha mẹ trẻ vào hoạt động làm quen với tác phẩm văn học có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, bởi trẻ chỉ thực sự yêu thích và cảm thụ tốt văn học khi được tiếp xúc thường xuyên, liên tục cả ở trường và ở gia đình. Đây cũng là một trong năm tiêu chí quan trọng của việc xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm.

Nhận thức rõ vai trò đó, ngay từ đầu năm học tôi đã chủ động xây dựng mối quan hệ thân thiện, tin tưởng với cha mẹ trẻ thông qua các hình thức như: trò chuyện trực tiếp, tìm hiểu hoàn cảnh gia đình, đặc điểm tâm sinh lý, khả năng ngôn ngữ và sở thích của từng trẻ. Trên cơ sở đó, tôi tư vấn cho cha mẹ trẻ những biện pháp phù hợp nhằm hỗ trợ, đồng hành cùng nhà trường trong việc nâng cao chất lượng giáo dục, đặc biệt là hoạt động làm quen với tác phẩm văn học. Đồng thời, tôi luôn lắng nghe ý kiến phản hồi, đóng góp của cha mẹ trẻ để kịp thời điều chỉnh phương pháp giáo dục cho phù hợp với từng đối tượng trẻ.

Cách tiến hành giải pháp:

Hằng ngày, thông qua giờ đón - trả trẻ, tôi thường xuyên trao đổi với cha mẹ trẻ về tình hình học tập, vui chơi và những biểu hiện tích cực hoặc hạn chế của trẻ trong hoạt động làm quen với văn học. Tôi hướng dẫn cha mẹ trẻ cách ôn luyện nhẹ nhàng, phù hợp tại nhà như: gọi mở để trẻ kể lại câu chuyện đã học, đọc thơ cùng con, đặt câu hỏi đơn giản giúp trẻ nhớ nội dung, khuyến khích trẻ sáng tạo thêm tình tiết mới theo khả năng.

Ví dụ: Trong giờ đón - trả trẻ, tôi gợi ý cha mẹ trẻ cho con kể lại câu chuyện, đọc lại bài thơ đã học trong ngày, động viên trẻ kể diễn cảm, nói đủ câu, rõ ý, không gây áp lực mà tạo không khí vui vẻ, gần gũi.

Hình ảnh cô giáo trao đổi bài với cha mẹ trẻ

Bên cạnh đó, để tạo điều kiện thuận lợi cho những cha mẹ bận rộn, đi làm ăn xa, ít có thời gian trao đổi trực tiếp, tôi đã xây dựng nhóm Zalo của lớp. Thông qua nhóm, tôi thường xuyên chia sẻ hình ảnh, video hoạt động của trẻ, nội dung các bài thơ, câu chuyện đã học, đồng thời gửi những gợi ý, hướng dẫn cụ thể để cha mẹ trẻ có thể dễ dàng phối hợp rèn luyện cho con tại nhà.

Ngoài việc phối hợp trong ôn luyện kiến thức, tôi còn kết hợp với cha mẹ trẻ rèn cho trẻ kỹ năng phát âm, kỹ năng thể hiện ngôn ngữ diễn cảm. Tôi hướng dẫn cha mẹ chú ý sửa những lỗi phát âm sai của trẻ trong giao tiếp hằng ngày, khuyến khích trẻ nói trọn câu, rõ nghĩa khi kể chuyện, đọc thơ.

Song song với đó, tôi tích cực huy động cha mẹ trẻ tham gia hỗ trợ nguyên vật liệu sẵn có ở gia đình như vải vụn, bìa carton, chai nhựa, len, bông... để cùng

cô làm đồ dùng, đồ chơi phục vụ cho hoạt động làm quen với tác phẩm văn học, vừa tiết kiệm kinh phí vừa phát huy tinh thần trách nhiệm, sự gắn kết giữa gia đình và nhà trường.

Ví dụ: Ở chủ đề “Thế giới động vật” với câu chuyện “Cáo, Thỏ và Gà trống”, tôi phối hợp với một số cha mẹ trẻ làm nghề may, tận dụng vải vụn để may rồi tay các nhân vật trong truyện. Sau đó, tôi nhồi bông tạo thành các con rối sinh động phục vụ cho hoạt động kể chuyện, đóng kịch của trẻ.

Hình ảnh đồ chơi được làm từ nguyên liệu huy động của cha mẹ trẻ

So với các hình thức phối hợp cha mẹ trẻ trước đây chủ yếu mang tính thông báo một chiều, biện pháp này có tính mới ở chỗ tăng cường sự tương tác hai chiều, chủ động tư vấn, hướng dẫn cha mẹ trẻ trở thành “Người bạn đồng hành” trong việc giáo dục ngôn ngữ và văn học cho trẻ. Việc sử dụng nhóm Zalo và huy động cha mẹ trẻ tham gia trực tiếp vào quá trình chuẩn bị đồ dùng, đồ chơi đã tạo nên sự thống nhất, đồng bộ giữa giáo dục ở nhà và ở trường.

Sau khi thực hiện giải pháp phối hợp với cha mẹ trẻ, nhận thức của cha mẹ trẻ về tầm quan trọng của việc cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học được nâng lên rõ rệt. Cha mẹ trẻ tích cực hỗ trợ, đồng hành cùng cô giáo trong việc rèn luyện ngôn ngữ cho trẻ tại nhà. Môi trường vật chất của lớp học trở nên phong phú, đa dạng hơn, tạo điều kiện thuận lợi cho trẻ được trải nghiệm, cảm thụ văn học một cách thường xuyên. Từ đó, chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học của trẻ được nâng cao rõ rệt, góp phần phát triển ngôn ngữ, tư duy và hình thành nhân cách cho trẻ một cách toàn diện.

*** Ưu điểm của các giải pháp:**

Các biện pháp trên đều hướng tới mục tiêu lấy trẻ làm trung tâm, tạo điều kiện cho trẻ được tham gia tích cực vào các hoạt động làm quen với tác phẩm văn học. Thông qua việc xây dựng môi trường học tập phong phú, tổ chức hoạt động linh hoạt, ứng dụng công nghệ thông tin và phối hợp với phụ huynh, trẻ có nhiều cơ hội được trải nghiệm, giao tiếp, phát triển ngôn ngữ và khả năng cảm thụ văn học. Tạo hứng thú cho trẻ khi tham gia hoạt động văn học. Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và khả năng tưởng tượng của trẻ. Giúp trẻ mạnh dạn, tự tin hơn trong giao tiếp, kể chuyện, đọc thơ và nhập vai nhân vật. Phát triển vốn từ, khả năng diễn đạt mạch lạc và kỹ năng giao tiếp. Nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động giáo dục thông qua việc sử dụng đồ dùng trực quan và ứng dụng công nghệ thông tin. Tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong quá trình giáo dục trẻ. Nhờ áp dụng các biện pháp trên, trẻ không chỉ ghi nhớ nội dung tác phẩm tốt hơn mà còn biết thể hiện cảm xúc, hiểu ý nghĩa giáo dục của tác phẩm văn học và hình thành tình yêu đối với sách truyện, thơ ca.

*** Nhược điểm của các giải pháp (nếu có):**

Việc xây dựng môi trường, làm đồ dùng và thiết kế bài giảng điện tử đòi hỏi giáo viên phải đầu tư nhiều thời gian, công sức và có kỹ năng chuyên môn, kỹ năng công nghệ thông tin nhất định. Trong quá trình tổ chức hoạt động, nếu giáo viên chưa linh hoạt sẽ khó bao quát và phát huy được khả năng của tất cả trẻ, đặc biệt là những trẻ nhút nhát hoặc hạn chế về ngôn ngữ.

Ngoài ra, cơ sở vật chất, trang thiết bị công nghệ ở một số lớp còn hạn chế nên ảnh hưởng đến hiệu quả triển khai các hoạt động. Sự phối hợp của phụ huynh đôi khi chưa đồng đều do điều kiện công việc và nhận thức khác nhau, dẫn đến việc hỗ trợ trẻ tại nhà chưa thường xuyên.

Một số hoạt động nếu tổ chức chưa hợp lý có thể khiến trẻ bị phân tán chú ý hoặc quá tập trung vào hình thức mà chưa chú ý nhiều đến nội dung và giá trị nghệ thuật của tác phẩm văn học.

2. Tính mới, tính sáng tạo của các giải pháp mới

Các giải pháp được áp dụng trong sáng kiến có nhiều điểm mới và sáng tạo so với phương pháp tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học trước đây. Các biện pháp không chỉ chú trọng truyền đạt nội dung tác phẩm mà còn hướng tới phát huy tính tích cực, chủ động và khả năng sáng tạo của trẻ theo quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm.

Điểm mới nổi bật của sáng kiến là giáo viên không làm thay hoàn toàn mà tạo cơ hội cho trẻ trực tiếp tham gia làm đồ dùng, đồ chơi phục vụ hoạt động văn học như làm rối tay, tranh lật, sa bàn, nhân vật truyện. Qua đó, trẻ được trải nghiệm, được thể hiện ý tưởng cá nhân và hình thành hứng thú với hoạt động học

tập. Việc xây dựng môi trường văn học trong và ngoài lớp học theo hướng mở giúp trẻ được tiếp cận tác phẩm văn học mọi lúc, mọi nơi thay vì chỉ học trong giờ học chính.

Các hoạt động tổ chức cho trẻ được đổi mới theo hướng tăng cường trải nghiệm và sáng tạo như: dự đoán nội dung truyện, sắp xếp tranh theo ý hiểu, kể tiếp câu chuyện, thay đổi kết thúc truyện, đóng kịch, nhập vai nhân vật... Đây là những hình thức mới giúp trẻ phát triển tư duy, trí tưởng tượng và khả năng sử dụng ngôn ngữ linh hoạt thay cho cách học thụ động trước đây.

Một điểm sáng tạo khác là việc tích hợp hoạt động làm quen với tác phẩm văn học vào mọi thời điểm trong ngày như giờ đón – trả trẻ, hoạt động góc, hoạt động ngoài trời. Điều này giúp trẻ được ôn luyện thường xuyên trong môi trường tự nhiên, thoải mái, góp phần nâng cao hiệu quả ghi nhớ và cảm thụ văn học.

Sáng kiến còn thể hiện tính hiện đại khi mạnh dạn ứng dụng công nghệ thông tin và các công cụ trí tuệ nhân tạo như PowerPoint, Canva, ChatGPT, AI để thiết kế bài giảng điện tử, hình ảnh, video minh họa sinh động. Việc sử dụng các nhân vật hoạt hình, hiệu ứng chuyển động, âm thanh phù hợp đã tạo sức hấp dẫn đối với trẻ, giúp tiết học trở nên trực quan và lôi cuốn hơn.

Bên cạnh đó, giải pháp phối hợp với cha mẹ trẻ cũng có tính đổi mới khi không chỉ dừng ở việc trao đổi tình hình học tập mà còn hướng dẫn phụ huynh tham gia hỗ trợ trẻ kể chuyện, đọc thơ, sáng tạo nội dung tại nhà. Điều này giúp mở rộng môi trường văn học từ lớp học đến gia đình, tạo sự thống nhất trong quá trình giáo dục trẻ.

Nhìn chung, các giải pháp trong sáng kiến có tính mới, tính sáng tạo và tính thực tiễn cao; phù hợp với xu hướng đổi mới giáo dục mầm non hiện nay, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ.

3. Khả năng nhân rộng của sáng kiến

Sau khi thực hiện biện pháp trên tôi đã được cán bộ, giáo viên nhà trường đánh giá rất cao, đã khẳng định biện pháp này góp phần rất lớn trong việc nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động cho trẻ làm quen với văn học tại Trường mầm non Thanh Hải. Biện pháp này rất phù hợp với nhận thức của trẻ trong lớp, phù hợp năng lực của giáo viên và các điều kiện cơ sở vật chất của nhà trường đồng thời biện pháp này cũng đáp ứng được yêu cầu đổi mới của cấp học mầm non hiện nay.

Hiện tại, các biện pháp này đang được áp dụng tại lớp B4 trường Mầm non Thanh Hải và có thể áp dụng được ở tất cả các lớp mẫu giáo trong toàn trường để nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động cho trẻ làm quen với các tác phẩm văn học.

Những biện pháp này không chỉ áp dụng trong lĩnh vực phát triển ngôn ngữ cho trẻ trong trường mầm non mà nó còn có thể áp dụng vào tất cả lĩnh vực giáo

dục khác trong nhà trường như: Lĩnh vực phát triển nhận thức, lĩnh vực phát triển thể chất, lĩnh vực phát triển thẩm mỹ...

Khi áp dụng biện pháp này, các giáo viên cần linh hoạt, tùy thuộc vào điều kiện thực tế cơ sở vật chất của lớp, của nhà trường để áp dụng cho phù hợp. Với những biện pháp trên thì tất cả các trường mầm non trong địa bàn xã đều có thể áp dụng được, trong quá trình thực hiện chúng ta tích cực làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục để huy động tất cả các nguồn lực trong và ngoài nhà trường ủng hộ nhân lực, vật lực một cách tích cực để tạo ra một môi trường học tập an toàn, uy tín và có chất lượng cao, tạo cơ hội cho trẻ phát triển tư duy ngay từ khi còn nhỏ.

4. Hiệu quả áp dụng , lợi ích thu được từ sáng kiến

Trong quá trình áp dụng, sáng kiến đã mang lại hiệu quả rõ rệt trong việc nâng cao chất lượng hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mầm non.

Về mặt khoa học: Sáng kiến góp phần khẳng định hiệu quả của việc tổ chức hoạt động theo hướng lấy trẻ làm trung tâm, giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, tư duy, trí tưởng tượng và kỹ năng giao tiếp thông qua các hình thức như kể chuyện sáng tạo, đóng kịch, nhập vai và ứng dụng công nghệ thông tin.

Về mặt kinh tế: Sáng kiến giúp tiết kiệm chi phí nhờ tận dụng nguyên vật liệu sẵn có để làm đồ dùng, đồ chơi; giảm chi phí in ấn nhờ sử dụng bài giảng điện tử và các phần mềm hỗ trợ như PowerPoint, Canva, AI.

Về mặt xã hội: Sáng kiến giúp trẻ mạnh dạn, tự tin hơn, phát triển khả năng ngôn ngữ và cảm thụ văn học tốt hơn; đồng thời tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục mầm non một cách toàn diện.

Qua thời gian thực hiện, kết quả đạt được được minh chứng cụ thể bằng bảng khảo sát lần 2, như sau:

TT	Các chỉ tiêu khảo sát	Tổng số	Đạt		Chưa đạt		Dự kiến số trẻ đạt	
			TS	Tỷ lệ %	TS	Tỷ lệ %	TS	Tỷ lệ %
1	Ngôn ngữ đọc, kể diễn cảm mạch lạc	23	21	91	2	9	22	96
2	Mức độ hứng thú tham gia vào hoạt động	23	23	100	0	0	23	100
3	Hiểu nội dung tác phẩm và khả năng ghi nhớ	23	21	91	2	9	22	96

4	Thích hoạt động với tranh thơ, truyện	23	21	91	2	9	22	96
5	Trẻ biết đóng kịch và kể chuyện sáng tạo.	23	20	87	3	13	22	96

Nhìn vào bảng số liệu trên cho thấy, sau khi áp dụng sáng kiến, tỷ lệ trẻ đạt ở tất cả các tiêu chí đều tăng rõ rệt so với khảo sát đầu năm. Đặc biệt, các tiêu chí về mức độ hứng thú tham gia hoạt động và thích hoạt động với tranh thơ, truyện đạt tỷ lệ cao (91%), chứng tỏ các biện pháp đổi mới hình thức tổ chức, xây dựng môi trường học tập và tăng cường trải nghiệm đã tạo được sức hấp dẫn lớn đối với trẻ.

Các tiêu chí về ngôn ngữ đọc – kể diễn cảm, khả năng hiểu và ghi nhớ nội dung tác phẩm và kỹ năng đóng kịch, kể chuyện sáng tạo tuy tỷ lệ đạt chưa cao bằng nhưng đã có sự tiến bộ rõ rệt. Đây là những kỹ năng đòi hỏi quá trình rèn luyện lâu dài, cần sự lặp lại thường xuyên và sự phối hợp đồng bộ giữa gia đình và nhà trường. Tỷ lệ trẻ chưa đạt ở các tiêu chí này đã giảm mạnh so với thời điểm đầu năm học.

Việc tiếp tục duy trì và phát huy hiệu quả các biện pháp của sáng kiến trong thời gian còn lại của năm học, tôi dự kiến đến cuối năm học, tỷ lệ trẻ đạt ở tất cả các tiêu chí sẽ tăng lên từ 87% đến 100%. Trong đó:

Các tiêu chí mang tính thái độ và hứng thú học tập có thể đạt 100%;

Các tiêu chí về kỹ năng ngôn ngữ, đọc - kể diễn cảm và đóng kịch sáng tạo sẽ đạt từ 87-96%, phù hợp với đặc điểm phát triển cá nhân của từng trẻ.

Như vậy, kết quả dự kiến cuối năm học cho thấy sáng kiến không chỉ mang lại hiệu quả trước mắt mà còn có tính ổn định, lâu dài và khả năng phát triển bền vững, góp phần nâng cao rõ rệt chất lượng tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi tại lớp và có thể nhân rộng trong toàn trường.

D. PHẦN KẾT LUẬN

Hoạt động làm quen với tác phẩm văn học trong trường mầm non có vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển toàn diện của trẻ. Thông qua các bài thơ, câu chuyện, ca dao, đồng dao, trẻ không chỉ được phát triển ngôn ngữ mà còn được bồi dưỡng tình cảm, đạo đức, thẩm mỹ và hình thành những hành vi, thói quen tốt trong cuộc sống hằng ngày. Tuy nhiên, trong thực tế tổ chức hoạt động làm quen với tác phẩm văn học hiện nay, nhiều giáo viên vẫn còn sử dụng phương pháp truyền thống, hình thức tổ chức chưa phong phú, chưa phát huy được tính tích cực, chủ động và sáng tạo của trẻ. Điều đó làm cho một số trẻ còn thụ động,

chưa hứng thú với hoạt động văn học, khả năng cảm thụ và diễn đạt ngôn ngữ còn hạn chế.

Xuất phát từ thực tế đó, sáng kiến “Một số biện pháp nâng cao chất lượng làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mầm non” có vai trò quan trọng trong việc đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm. Sáng kiến giúp giáo viên biết cách xây dựng môi trường văn học phong phú, sử dụng đồ dùng trực quan hiệu quả, ứng dụng công nghệ thông tin và tổ chức nhiều hoạt động trải nghiệm sáng tạo nhằm tạo hứng thú cho trẻ khi tham gia hoạt động văn học. Thông qua việc áp dụng các biện pháp trong sáng kiến, trẻ được phát huy tính tích cực, mạnh dạn, tự tin hơn trong giao tiếp, kể chuyện, đọc thơ và thể hiện cảm xúc cá nhân. Đồng thời, trẻ được mở rộng vốn từ, phát triển ngôn ngữ mạch lạc, khả năng tư duy, trí tưởng tượng và kỹ năng giao tiếp xã hội.

Sáng kiến còn có ý nghĩa thiết thực trong việc nâng cao chất lượng chăm sóc, giáo dục trẻ tại trường mầm non; góp phần thực hiện hiệu quả chương trình giáo dục mầm non theo hướng đổi mới hiện nay. Bên cạnh đó, sáng kiến giúp tăng cường sự phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục trẻ, tạo môi trường học tập tích cực, thân thiện và giàu tính trải nghiệm. Với tính thực tiễn, tính sáng tạo và khả năng áp dụng rộng rãi, sáng kiến không chỉ mang lại hiệu quả cho bản thân lớp học mà còn có thể nhân rộng trong toàn trường và các cơ sở giáo dục mầm non khác, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho trẻ.

Qua quá trình nghiên cứu và áp dụng các biện pháp nâng cao chất lượng làm quen với tác phẩm văn học cho trẻ mầm non, tôi đã rút ra một số bài học kinh nghiệm sau: Giáo viên cần nắm vững đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nhận thức và nhu cầu của trẻ để lựa chọn nội dung, hình thức tổ chức phù hợp với từng độ tuổi và từng đối tượng trẻ. Muốn trẻ hứng thú với hoạt động văn học, giáo viên phải biết tạo môi trường học tập phong phú, gần gũi và hấp dẫn; chú trọng xây dựng các góc văn học, thư viện, sử dụng đồ dùng trực quan sinh động và phù hợp với nội dung tác phẩm. Trong quá trình tổ chức hoạt động, cần lấy trẻ làm trung tâm, tạo nhiều cơ hội cho trẻ được trải nghiệm, giao tiếp, nhập vai, kể chuyện sáng tạo và bộc lộ cảm xúc cá nhân thay vì chỉ nghe và trả lời câu hỏi một cách thụ động.

Giáo viên cần linh hoạt, sáng tạo trong việc đổi mới phương pháp dạy học; biết ứng dụng công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo và các phần mềm hỗ trợ để nâng cao chất lượng bài giảng, tạo sức hấp dẫn đối với trẻ. Việc cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học cần được thực hiện thường xuyên, liên tục ở mọi lúc, mọi nơi thông qua các hoạt động trong ngày để giúp trẻ ghi nhớ và cảm thụ tác phẩm tốt hơn.

Cần quan tâm động viên, khích lệ kịp thời để trẻ mạnh dạn, tự tin tham gia các hoạt động; đặc biệt chú ý hỗ trợ những trẻ nhút nhát hoặc hạn chế về ngôn ngữ.

Sự phối hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường có vai trò rất quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả giáo dục trẻ. Giáo viên cần thường xuyên trao đổi, hướng dẫn phụ huynh cùng tham gia đọc thơ, kể chuyện và rèn luyện kỹ năng ngôn ngữ cho trẻ tại nhà.

Bản thân giáo viên phải luôn tự học, tự bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng công nghệ thông tin và tinh thần trách nhiệm để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

*** Kiến nghị, đề xuất: * Đối với nhà trường**

Tiếp tục làm tốt công tác tham mưu, công tác xã hội hóa giáo dục để bổ sung trang thiết bị cho các nhóm lớp như: sân khấu múa rối nước.

*** Đối với giáo viên**

Tích cực học hỏi nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ và kỹ năng tổ chức hoạt động làm quen với các tác phẩm văn học trong trường mầm non, linh hoạt, sáng tạo trong việc sưu tầm, lựa chọn các phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động cho trẻ mẫu giáo làm quen với văn học nhằm nâng cao kỹ năng đọc kể diễn cảm, kỹ năng đóng kịch cho trẻ, tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các bậc cha mẹ trẻ để xây dựng môi trường giáo dục an toàn, thân thiện và có chất lượng cao, tạo cơ hội cho mọi trẻ có cơ hội được phát triển tài năng và tư duy ngay từ khi còn nhỏ. Là một giáo viên trẻ mới vào nghề, tôi luôn mong muốn tiếp tục nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của các cấp lãnh đạo, sự chia sẻ kinh nghiệm của các đồng chí đồng nghiệp cũng như sự ủng hộ của các bậc cha mẹ trẻ tạo điều kiện cho tôi phát huy những kết quả đạt được và hoàn thành tốt hơn nữa nhiệm vụ được giao.

*** Cam kết không sao chép, vi phạm bản quyền**

Tôi xin cam đoan mọi thông tin và nội dung nêu trong Bản mô tả sáng kiến là trung thực, đúng sự thật. Đây là sáng kiến do bản thân tôi tự nghiên cứu, áp dụng trong thực tiễn dạy học tại Trường Mầm non Thanh Hải. Tôi không sao chép, vi phạm bản quyền và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Thanh Lâm, ngày 12 tháng 5 năm 2025

XÁC NHẬN CỦA ĐƠN VỊ

TÁC GIẢ

Lương Thị Thanh Tâm

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục mầm non.
2. Hướng dẫn thực hành áp dụng quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm trong trường mầm non.
3. Luật giáo dục - Nhà xuất bản chính trị Quốc Gia.
4. Một số vấn đề quản lí giáo dục mầm non - Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.
5. Tài liệu bồi dưỡng thường xuyên cho giáo viên mầm non.
6. Tuyển chọn trò chơi, bài hát, thơ ca, truyện, câu đố theo chủ đề.
7. Thông tư 52/2020/TT-BGDĐT về điều lệ trường mầm non ngày 31/12/2020.

PHỤ LỤC

STT	CẤU TRÚC CỦA BIỆN PHÁP	Trang
1	A. THÔNG TIN CHUNG	
2	B. PHẦN MỞ ĐẦU	2
3	1. Bối cảnh của sáng kiến	2
4	2. Lý do chọn biện pháp	3
5	3. Phạm vi và đối tượng nghiên cứu	4
6	4. Mục đích của sáng kiến	5
7	C. PHẦN NỘI DUNG	6
8	I. Thực trạng của nội dung cần nghiên cứu	6
9	1. Cơ sở lý luận	6
10	2. Cơ sở thực tiễn	6
11	II. Nội dung sáng kiến	8
12	1. Nội dung các giải pháp mới	8
13	Giải pháp 1: Làm đồ dùng, đồ chơi xây dựng môi trường vật chất trong, ngoài lớp cho trẻ làm quen với tác phẩm văn học	8
14	Giải pháp 2: Tổ chức hoạt động theo quan điểm lấy trẻ làm trung tâm	11
15	Giải pháp 3: Tổ chức cho trẻ hoạt động làm quen với tác phẩm văn học ở mọi lúc, mọi nơi	13
16	Giải pháp 4: Ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động làm quen với tác phẩm văn học:	20
17	Giải pháp 5: Phối hợp với cha mẹ trẻ trong việc giúp trẻ làm quen với tác phẩm văn học	22
18	2. Tính mới, tính sáng tạo của giải pháp mới	25
19	3. Khả năng nhân rộng của sáng kiến	26
20	4. Hiệu quả áp dụng, lợi ích thu được từ sáng kiến	27
21	D. KẾT LUẬN	28